অনিল কুমার মিত্র এবং অন্যমানে

বনাম

গণেন্দ্র নাথ মিত্র এবং অন্যমানে

নভেম্বর 28,1996

[কে. রামাস্বামী এবং জি. টি. নানাবতী, ন্যায়মূর্ত্তিদ্বয়]

হিন্দু আইন – যৌথ পারিবারিক সম্পত্তি – বিভাজন এবং পৃথক দখল পাইঁ মকদ্দমা – প্রাথমিক ডিক্রি পারিত হেবা পরে সংযুক্ত পরিবারর মান্যতা বিচ্ছিন্ন হেলা, প্রাথমিক ডিক্রি পারিত হেবা পরে, তারিখ পূর্বরু বিদ্যমান মিলিত পরিবারর স্থিতি সমাপ্ত হেলা এবং তেণু, এহা পরে কৌণসি প্রাকসূচনা নাহিঁ যে মিলিত পরিবারর স্থিতি জারি রহিলা, বিভাজন পরে সদস্যমানঙ্ক দ্বারা মিলিত পারিবারিক সম্পত্তিরে করাযাইথিবা আচরণ এবং ব্যবহাররু অনুমান করাযাইপারে – এহা নিশ্চিত ভাবরে সত্য বোলি দাবি করাযিবা উচিত এবং প্রমাণিত হেবা উচিত যে উভয় শাখা পুনঃ একত্রিত হোইথিলে এবং মিলিত পরিবারর সম্পত্তিরে অংশ মিশ্রণ করিথিলে এবং পক্ষমানে এহাকু মিলিত পরিবারর সম্পত্তি ভাবরে বিবেচনা করিথিলে এবং এহার উপভোগ করিথিলে – এহি মামলারে এপরি কৌণসি প্রমাণ নথিরে নথিলা – তেণু, এহা কুহাযাইপারিব নাহিঁ যে মিলিত পরিবার বিদ্যমান রহিথিলা ।

দেৱানী অপিল অধিকারিতা : দেৱানী অপিল সংখ্যা 2007/1989 ।

এফ্.এ. সংখ্যা 52/1978রে কলিকতা উচ্চ ন্যায়ালয়র 29.4.88 তারিখর রায় এবং আদেশরু ।

অপিলকারীমানঙ্ক পাইঁ অরুণ প্রকাশ চাটার্জী, রত্না ভট্টাচার্জ এবং পি. কে. চক্রবর্ত্তী ।

উত্তরদাতামানঙ্ক পাইঁ অমরেন্দ্র নাথ ডন এবং শ্রীমতী দীপ্তি চৌধুরী ।

ন্যায়ালয়রে নিম্নলিখিত আদেশ প্রদান করাযাইথিলা:

ଏ .କେ. ମିତ୍ର ବନାମ ଜି. ଏନ୍. ମିତ୍ର

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଅପିଲ ମୂଳ ଡିକ୍ରି ସଂଖ୍ୟା 52/78 ରେ କଲିକତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଖଣ୍ଡପୀଠର ଏପ୍ରିଲ୍ 29,1988 ତାରିଖର ରାୟରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଛି ।

ଏହି ମାମଲାର ଏକ ଲଜ୍ଜିତ ଇତିହାସ ଅଛି । ସମ୍ପତ୍ତି ସଂଖ୍ୟା 10-D ପୁଷ୍କାପୁକୁର ରୋଡ, ପି. ଏସ. ଭବାନୀପୁର, କଲିକତା-20, ଚାରୋଟି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଏକ ଅନ୍ତହୀନ ମକଦ୍ଦମାର ବିଷୟ ଅଟେ । ପ୍ରାରମ୍ଭରେ, ଏହି ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଦୁଇ ଭାଇ ହରିଦାସ ଏବଂ ଗୁଣେନ୍ଦ୍ର ସମାନ ଅଂଶରେ ବାଣ୍ଟିଥିଲେ । ହରିଦାସ ତାଙ୍କର ଅଧା ଅଂଶ ରବିନ୍ଦ୍ର ନାଥ ବୋଷଙ୍କୁ ବନ୍ଧକ ସମ୍ପତ୍ତି ବାଜ୍ୟାପ୍ତି ପାଇଁ ସ୍ୱତ୍ୱ ମକଦ୍ଦମା 130/1927 ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ଏକ ପ୍ରାଥମିକ ଡିକ୍ରି 1927 ମସିହା ଏପ୍ରିଲ 7 ତାରିଖରେ ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିଲା । ଟ. 9, 222ର ଡିକ୍ରି ପାରିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ଅର୍ଥରାଶି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନଥିବାରୁ ସମ୍ପତ୍ତି ବିକ୍ରି ପାଇଁ ଅଣାଯାଇଥିଲା ଏବଂ 1927 ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ 16 ତାରିଖରେ ଏକ ଅନ୍ତିମ ଡିକ୍ରି ପାରିତ ହୋଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ରବୀନ୍ଦ୍ର ନାଥ ବୋଷ ହରିଦାସର ଅଧା ଅଂଶକୁ କ୍ରୟ କରିଥିଲେ । ସେହି ସପକ୍ଷରେ ବିକ୍ରୟ ପ୍ରମାଣପତ୍ର 22 ଫେବୃଆରୀ, 1928ରେ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ଏହା ଜଣା ପଡେ ଯେ ଗୁଣେନ୍ଦ୍ର, ତାଙ୍କ ମାଆ ଶୈଳବାଳାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଥିବା ଜଣେ ନାବାଳକ, ସ୍ୱତ୍ୱ ମକଦ୍ଦମା ସଂଖ୍ୟା 13/1929 ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଯାହା ଶେଷରେ ଶୈଳବାଳା ଏବଂ ରବୀନ୍ଦ୍ର ନାଥ ବୋଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 17 ଜୁଲାଇ 1929 ରେ ମିଳାମିଶା ଡିକ୍ରି ଦ୍ୱାରା ଆପୋଷ ବୁଝାମଣା କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ସେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରାଶି ପାଇଥିଲେ, ଯାହାର ବିବରଣୀ ତଥ୍ୟରେ ନୁହେଁ । ଏହା ପରେ, ରବୀନ୍ଦ୍ର ନାଥ ବୋଷ ହରିଦାସଙ୍କ ଅଂଶ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କିଣାଯାଇଥିବା ତାଙ୍କ ଅଧା ଅଂଶର ବିଭାଜନ ଏବଂ ପୃଥକ ଦଖଲ ପାଇଁ ସ୍ୱତ୍ୱ ମକଦ୍ଦମା ସଂଖ୍ୟା 69/1928 ଦାଖଲ କରିଥିଲେ, ଯାହାକୁ 128/1929 ଭାବରେ ପୁନଃନାମକରଣ କରାଯାଇଥିଲା । ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏକ ପ୍ରାଥମିକ ଡିକ୍ରି ଡିସେମ୍ବର 17,1931ରେ ପାରିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଜୁଲାଇ 18,1934ରେ ଏକ ଅନ୍ତିମ ଡିକ୍ରି ମଧ୍ୟ ପାରିତ ହୋଇଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ପ୍ଲଟ୍ ସଂଖ୍ୟା 'ଏ' ଗୁଣେନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ଆବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହାର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ତାଙ୍କ ମା' ଶୈଳବାଳା କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ଅତିରିକ୍ତ ଟ.5,000 ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହିପରି, ଏହା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା ଯେ ହରିଦାସ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଭାଇ ଗୁଣେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ମିଳିତ ପାରିବାରିକ ସ୍ଥିତି 17 ଡିସେମ୍ବର, 1931ରେ ପ୍ରାଥମିକ ଡିକ୍ରି ପାରିତ କରିବା ପରେ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଆଲିପୁରର ଚତୁର୍ଥ ଅଧସ୍ତନ ବିଚାରପତିଙ୍କ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ସମ୍ପତ୍ତି ବିଭାଜନ ପାଇଁ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଅନ୍ୟ ଏକ ସ୍ୱତ୍ୱ ମକଦ୍ଦମା ସଂଖ୍ୟା 71/1965, ଶୈଳବାଳାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରବୀନ୍ଦ୍ର ନାଥ ବୋଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ଦାବି

କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏହା ଏକ ମିଳିତ ପରିବାର ସମ୍ପତ୍ତି ଏବଂ ରବୀନ୍ଦ୍ର ନାଥ ବୋଷଙ୍କ ସହିତ ବନ୍ଧକ ମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ବିଚାର ମିଳିତ ପରିବାର ସମ୍ପତ୍ତିରୁ ହୋଇଛି । ତେଣୁ, ବିଭାଜନ ସ୍ୱତ୍ୱ ମକଦ୍ଦମା ସଂଖ୍ୟା 129/1929 ରେ ରବୀନ୍ଦ୍ର ନାଥ ବୋଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ବିଭାଜନ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଗୁଣେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଅଧା ଭାଗର ବିଭାଜନ ପାଇଁ ସେମାନେ ଦାବି କରିଥିଲେ । ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି:ଅଭିଭାବକ ଭାବେ, ତାଙ୍କ ମାଆ ଶୈଳବାଳା ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଥିବା ଗୁଣେଦ୍ର ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଅଂଶର ବିଭାଜନକୁ ଅପିଲକାରୀମାନେ ଦାବି କରିପାରିବେ କି ? ଉଭୟ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ପ୍ରତିକାର ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଅରୁଣ ପ୍ରକାଶ ଚାଟାର୍ଜୀ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଛନ୍ତି ଯେ, ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ବନ୍ଧକ ଋଣ ଛାଡ଼ ପାଇଁ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପରେ ସମ୍ପତ୍ତି କ୍ରୟ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର କ୍ଷମତାକୁ ପ୍ରମାଣିତ କରିନାହାଁନ୍ତି ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, ଋଣ ଛାଡ଼ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର କ୍ଷମତା ପ୍ରମାଣର ଅଭାବରେ, ଏହା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯିବା ଉଚିତ ଯେ ମିଳିତ ପରିବାରରୁ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ ଯୌଥ ପରିବାରର ସ୍ଥିତି ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହେବାର କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ ଏବଂ ଯୌଥ ପରିବାର ଜାରି ରହିଛି ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, ନିମ୍ନ ନ୍ୟାୟାଳୟମାନେ ବିଭାଜନ ପାଇଁ ଡିକ୍ରି ପାରିତ ନକରି ଆଇନର ସ୍ପଷ୍ଟ ତ୍ରୁଟି କରିଛନ୍ତି । ବିବାଦରେ ଆମେ କୌଣସି ଦୃଢତା ପାଉନାହୁଁ । ଆମେ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କୁ ବାଦପତ୍ରରୁ କିଛି ପଢ଼ି ଶୁଣାଇବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲୁ ବାଦପତ୍ରରେ କୌଣସି ସତ୍ୟ କଥନ ଅଛି କି ନାହିଁ, ଯଥା, ସ୍ୱତ୍ୱ ମକଦ୍ଦମା ସଂଖ୍ୟା 128/1929 ରେ ଅନ୍ତିମ ଡିକ୍ରି ପାରିତ ହେବା ପରେ ଉଠାଯାଇଥିବା କୌଣସି ଅଭିପ୍ରାୟ କିମ୍ବା ପ୍ରସଙ୍ଗ ଏବଂ ଉଭୟ ଶାଖାର ସଦସ୍ୟଙ୍କ କୌଣସି ,ପୁନଃମିଳନ ଅଛି କି ଏବଂ ଗୁଣେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ପାଖରେ ଥିବା ଅଂଶ ମିଳିତ ପାରିବାରିକ ସମ୍ପତ୍ତି ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବା ପାଇଁ ମିଶ୍ରିତ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ । ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଆମକୁ ସଂଶୋଧିତ ବାଦପତ୍ର ପଢ଼ି ଶୁଣାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ ଏବଂ ଯୁକ୍ତି ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ ଯେ ଏହା ସୂଚିତ କରେ ଯେ ସେମାନେ ମିଳିତ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟ ଥିଲେ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, ଏହା ଏକ ସଙ୍କେତ ଦିଏ ଯେ ମିଳିତ ପରିବାର ଅସ୍ତିତ୍ୱ ଜାରି ରହିଥିଲା । ଶ୍ରୀ ଅରୁଣ ପ୍ରକାଶ ଚାଟାର୍ଜୀଙ୍କ ଆଭିମୁଖ୍ୟକୁ ଆମେ ତର୍ଜମା କରିବାରେ ବିଫଳ ହେଉଛୁ । ସ୍ୱତ୍ୱ ମକଦ୍ଦମା ସଂଖ୍ୟା 128/1929 ରେ ପ୍ରାଥମିକ ଡିକ୍ରି ପାରିତ ହେବା ପରେ, ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ବିଦ୍ୟମାନ ମିଳିତ ପରିବାରର ସ୍ଥିତି ସମାପ୍ତ ହୋଇଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, ଏହା ପରେ କୌଣସି ଅନୁମାନ ନାହିଁ ଯେ ଉଭୟ ହରିଦାସ ଏବଂ ଗୁଣେନ୍ଦ୍ର ମିଳିତ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟ ରହିଥିଲେ । ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ଦଳଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଦ୍ୱାରା ପୂର୍ବ ବିଭାଜନ ପରେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ଯୌଥ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟ ହୋଇ ରହିଥିଲେ ।

କିନ୍ତୁ ଏହା ପରିବାରର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପତ୍ତି ପ୍ରତି କରାଯାଇଥିବା ଆଚରଣ ଏବଂ ବ୍ୟବହାର ଦ୍ୱାରା ହେବା ଉଚିତ । ଏହାକୁ ଏକ ସତ୍ୟ ଭାବରେ ଦାବି କରାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ପ୍ରମାଣିତ କରାଯିବା ଉଚିତ ଯେ ଡିସେମ୍ବର 17,1931 ରେ ପ୍ରାଥମିକ ଡିକ୍ରି ପାରିତ ହେବା ପରେ ଏବଂ ଉଭୟ ଶାଖା ପୁନଃମିଳନ ହେବା ପରେ ଏବଂ ଗୁଣେନ୍ଦ୍ର ତାଙ୍କ ମାଆଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ମିଳିତ ପରିବାର ସମ୍ପତ୍ତିରେ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଡିକ୍ରିରେ ଥିବା ଅଂଶକୁ ମିଶ୍ରଣ କରିବା ପରେ, ପକ୍ଷମାନେ ଏହାକୁ ମିଳିତ ପରିବାର ସମ୍ପତ୍ତି ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ ଏବଂ ଉପଭୋଗ କରିଥିଲେ । ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟବଶତଃ, ଏପରି କୌଣସି ଆଳ କିମ୍ବା ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ ।ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଏହା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ମିଳିତ ପରିବାର ବିଦ୍ୟମାନ ଅଛି ଯାହାର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ବିଭାଜନର ପ୍ରଶ୍ନ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୁଏ ନାହିଁ । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଡିକ୍ରିରେ ଆମେ କୌଣସି ବେଆଇନତା ପାଇନାହୁଁ ।

ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ଖାରଜ ହୋଇଛି । କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ନାହିଁ ।

ଟି. ଏନ୍. ଏ

ଅପିଲ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

<u>**ଅସ୍ୱୀକରଣ**</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦକ

ସୌମ୍ୟରଞ୍ଜନ ବେହେରା, ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ।